

10. helluntain jälkeinen viikko, lauantai

Päivän epistola

(Room. 15: 30 – 33)

”Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä ja Pyhän Hengen antamaan rakkauteen vedoten pyydän teitä, veljet, tukemaan minua taistelussani. Rukoilkaa Jumalaa puolestani, että en Juudeassa joutuisi epäuskoisten käsiin ja että lahja, jonka vien Jerusalemiin, olisi pyhille mieluinen. Silloin voin, jos Jumala suo, tulla iloisin mielin teidän luoksenne ja virkistyä seurassanne. Rauhan Jumala olkoon teidän kaikkien kanssa. Aamen.”

Tämän päiväinen tekstimme on Roomalaiskirjeen 15. luvun loppu. Joidenkin tutkijoiden mukaan viimeinen, 16. luku, olisi lisätty kirjeeseen myöhemmin. Silloin tämä voisi olla Roomalaiskirjeen loppu.

Paavali on perustamissaan seurakunnissa kerännyt avustuksia lähetettäväksi Jerusalemin seurakunnalle.

Paavali pyytää Rooman seurakunnan jäseniä rukoilemaan hänen puolestaan. Kolme asiaa nousee esille:

- 1) Ettei hän Juudeassa joutuisi epäuskoisten käsiin.
- 2) Että kerätty lahja olisi pyhille (siis Jerusalemin seurakunnan jäsenille) mieluinen.
- 3) Että hän voisi tulla iloisin mielin Roomaan.

Tekstimme päättyy Paavalin siunauksen toivotukseen roomalaisille.

Päivän evankeliumi

”Kun he saapuivat Kapernaumiin, tuli Pietarin luo temppeliveron kantajia, jotka sanoivat: ”Kai teidän opettajanne maksaa temppeliveroa?” ”Maksaa kyllä”, hän vastasi. Kun hän meni sisälle taloon, Jeesus ehätti kysymään: ”Mitä mieltä olet, Simon? Keiltä tämän maailman kuninkaat perivät tullia ja veroa, omilta lapsiltaan vai vierailta?” ”Vierailta”, vastasi Pietari. Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Lapset ovat siis vapaat. Mutta miksi suotta suututtaisimme heidät? Mene järvelle ja heitä onki veteen. Ota ensimmäinen kala, jonka vedät ylös, ja avaa sen suu. Siellä on hopearaha. Ota se ja maksa heille sekä minun että itsesi puolesta.” Kohta sen jälkeen opetuslapset tulivat

Jeesuksen luo ja kysyivät: ”Kuka on suurin taivasten valtakunnassa?” Silloin Jeesus kutsui luokseen lapsen, asetti hänet heidän keskelleen ja sanoi: ”Totisesti: ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, te ette pääse taivasten valtakuntaan. Se, joka nöyrytyy tämän lapsen kaltaiseksi, on suurin taivasten valtakunnassa.” (Matt. 17: 24 – 18: 4)

Tämä kertomus löytyy vain Matteuksen toimittamasta evankeliumista. Palestiinassa kerättiin erilaisia veroja, myös erilaisia uskonnollisia veroja. Jotkut tutkijat ovat miettineet, mistä uskonnollisesta verosta on kyse. Alkuperäistekstissä ei ole mainintaa temppelistä, joten periaatteessa kyse voisi olla jostain muusta, uskonnollisesta tai valtiollisesta verosta. Enemmistö tutkijoista asettuu temppeliveron kannalle. Tulkintaa puolustaa se, että kreikankielinen sana tässä yhteydessä on ”dikrakma” eli kaksoisdrakma. Tämä oli temppeliveron suuruus. Mooseksen kirjoissa mainitaan, miten temppeliveroa alettiin kantamaan väestönlaskennan yhteydessä (2. Moos. 30: 13). Sen oli velvollinen maksamaan jokainen kaksikymmentä vuotta täyttänyt. Käytännössä vain papisto oli vapaa tästä verosta.

Jeesuksen kehotuksesta Pietari kalasti ja ensimmäisen kalan suusta löytyi kreikankielisen tekstin mukaan ”statir”, stateeri (hopearahaa), joka on neljä drakmaa. Löytyneellä rahalla Pietarin oli Jeesuksen ohjeen mukaan maksettava kahden ihmisen vero.

Keskustelu Pietarin ja Jeesuksen välillä tulee myös huomioida. Jeesus toteaa, että ”lapset ovat siis vapaat”. Lapsilla tässä yhteydessä tarkoitetaan kristittyjä. Jeesus kuitenkin kehottaa maksamaan veron, ettei suututettaisi heitä. Tässäkin on olemassa erilaisia selitysmalleja. Jos kyse oli maallisesta verosta, niin on parempi maksaa vero, kuin suututtaa viranomaisia. Jos oli kyse juutalaisen uskonnollisen yhteisön maksusta, niin on parempi maksaa kuin suututtaa juutalaisia. Voi olla, että vero ei ollut temppelivero. Silloin yksi selitysmalli olisi sellainen, että kyseessä oli Jamniaan juutalaisille maksettu vero. Jerusalemin temppelin hävittämisen jälkeen v. 70 Jamniasta tuli juutalaisten keskus muutamaksi vuosikymmeneksi. Matteuksen evankeliumi on kirjoitettu todennäköisesti 70 -luvulla. Hän olisi voinut näyttää solidaarisuutta juutalaisille mainitsemalla tämän veron suorittamisen.

Kertomus siitä, kuka on suurin taivasten valtakunnassa aloittaa opetuslapsille osoitetun opetusjakson. Tämä kertomus löytyy myös Markukselta (Mark. 9: 33 – 37) ja Luukkaalta (Luuk. 9: 46 – 48). Tutkijat ovat miettineet, keitä nämä opetuslapset tässä yhteydessä ovat? Ovatko he vain opetuslasten johtajia, vai onko paikalla enemmän väkeä? Kummallakin näkemyksellä on perusteita tekstissä.

Opetuslasten kysymys voi liittyä Pietarin asemaan opetuslasten keskuudessa. Jos he olivat tietoisia äskeisestä Jeesuksen ohjeesta maksaa löydetyllä rahalla Jeesuksen ja Pietarin temppelivero, on mahdollista, että he olivat mustasukkaisia Pietarin näennäisestä paremmasta asemasta.

Tässä yhteydessä lapsi on todellinen lapsi. Jeesus asettaa lapsen esimerkiksi suurimmasta taivasten valtakunnasta sen takia, että lapsi on nöyrä. Kyse ei ole lasten luonnollisesta nöyryydestä, vaan siitä, että he ovat riippuvaisia muista ihmisistä (vanhemmistaan). Vastaavasti ihminen on riippuvainen Jumalasta, sillä Jumala on kaiken luoja ja Hän on se, joka pelastaa meidät.

”Ellette käänny” on hepreankielen sanonta, jolla ilmaistaan muutosta, kääntymistä. ”Se, joka nöyryy tämän lapsen kaltaiseksi, on suurin taivasten valtakunnassa” on vastaus opetuslasten kysymykseen. Oikea nöyryminen merkitsee omaa toimintaa, ihminen itse haluaa tämän aseman. Hän on valmis olemaan riippuvainen Jumalasta. Pelkkä sääntöjen asettaminen itselle ei aina takaa oikeata lopputulosta, sillä ihmisellä on tapana koetella sääntöjä ja toimia oman mielensä mukaan. Sama koskee myös ulkopuolelta asetettuja sääntöjä. Nähtävästi opetuslapset olivat ymmärtäneet asemansa tulevassa Jeesuksen valtakunnassa väärin. Nyt heidän tuli löytää uudelleen oikea asennoituminen eikä etsiä itselleen kunniaa.

Jumalan valtakuntaan pääseminen edellyttää, että ihminen on nöyrä, luottaa Jumalaan, on teeskentelemätön, vaatimaton, kuuliainen. Hän haluaa rakastaa ja tulla rakastetuksi.

Ortodoksisessa ikonimaalausperinteessä usein pyhä Ignatios Antiokialainen kuvataan lapseksi, jonka Jeesus asetti opetuslasten keskelle esimerkiksi siitä, kuka on suurin taivasten valtakunnassa. Joissakin kertomuksissa pyhistä ihmisistä täksi pojaksi esitetään se, jolla oli viisi ohraleipää ja kaksi kalaa (vrt. Joh. 6: 9).